

ofrer i Virkeligheden meget lidt i Sammenligning med, hvad de ofrer i andre Lande paa dette vigtige Omraade.

Endelig kunde jeg ønske, at Kommissionen beskæftigede sig med Spørgsmaalet om Forholdet mellem Statens og Kommunernes Bidrag til vort Undervisningsvæsen. Indtil i Halvfjerdserne, altsaa indtil for 40 Aar siden, var det saaledes, at Kommunerne maatte bære næsten alle Udgifterne til Folkeskolen. Vi fik den Gang nogle Smaabevillinger sat ind paa Finansloven, saaledes at Staten bidrog en lille Del til Lærernes Lønninger. Dette Forhold blev i de følgende 20 Aar ordnet paa den Maade, at Staten paa Finansloven gav Tilskud til Lærarlønningerne, men ved Skoleloven af 1899 ændrede vi Forholdet saaledes, at Staten overtog en langt større Del af Skoleudgifterne gennem Lærernes Lønninger, end den tidligere havde gjort. Jeg mener, at vi bør gaa endnu videre frem ad denne Vej, saaledes at Hovedparten af Udgifterne til Undervisningen og Opdragelsen lægges over paa Staten, saaledes at det ikke skal være en kommunal Sag. Herved faar vort Skolevæsen ogsaa noget af Tilfældighedens Præg, idet et Barns Undervisning for en meget stor Del er afhængig af for det første, hvorvidt vedkommende Kommune har en Ledelse, der er oftervillig i denne Henseende, og for det andet af, om det er en Kommune, som har økonomisk Evne til at bære de Byrder, et godt Skolevæsen kræver. Vi vilde komme bort fra dette noget tilfældige Præg derved, at Staten i større Omfang, end hidtil er sket, overtog Udgifterne til Skolevæsenet, dette vilde ogsaa betyde en meget stor Lømpelse for mange af vore Kommuner, der i Forvejen er stærkt overbebyrdede.

Jeg mener, som sagt, at Tiden ikke er inde til at lovgive paa Skolevæsenets Omraade, men jeg mener, at Tiden er inde til, at der gøres et foreløbigt, grundlæggende Arbejde, som kunde komme en senere Lovgivning til gode. Naar Verdenskrigen slutter, staar vi sikkert over for en skarp Konkurrence mellem alle Nationer, og det gælder da om, at hver Nation søger at dygtiggøre sig i videst muligt Omfang, men en Betingelse for at dygtiggøre sig er, at Nationen søger at uddanne sin Ungdom, sine Børn og sine unge Mennesker, paa den bedst mulige Maade. Det er derfor, jeg har ment, at vi burde nedsætte en saadan Kommission, der kunde tage disse Spørgsmaal under Overvejelse og skabe et grundlæggende Ar-

bejde, som den kommende Rigsdag, valgt efter den nye Grundlov, kunde søge at gennemføre i Form af Love.

Ved Nedsættelsen af en saadan Kommission kan man gaa tre Veje. For det første kan man tænke sig, at der her i Rigsdagen blev indbragt et Lovforslag, som blev vedtaget af begge Ting, hvorefter Kommissionen blev nedsat. Den Vej vil jeg fraraade at betræde, fordi vi har sørgelige Erfaringer for, at man ikke kommer frem ad den Vej. Vi ved saaledes, at den nuværende højtærede Undervisningsminister har fremsat et Lovforslag om at faa nedsat en Kommission vedrørende Lærerruddannelsen. Lovforslaget blev vedtaget i dette Ting, men ligger endnu oppe i Landstinget og kan ikke komme videre, og jeg frygter for, at hvis vi gaar den Vej med denne Sag, vil den komme til at lide samme Skæbne. Vi kunde gaa en anden Vej, nemlig nedsætte en parlamentarisk Kommission, saa at Folketinget selv tog Sagen i sin Haand. Men jeg tror, at heller ikke dette vilde være nogen heldig eller farbar Vej, fordi jeg frygter for, at Folketinget ikke vilde kunne magte denne Opgave. Vi maa huske paa, at Sagen angaar Spørgsmaal, der spænder over vide Omraader, og kræver et meget betydeligt Kendskab til hele vort Undervisnings- og Opdragelsesvæsen, hvad det nuværende Folketing neppe gør. Jeg har derfor ment, at den bedste Vej var at overlade denne Sag til den højtærede Minister og bede ham om at nedsætte en saadan Kommission til samlet Overvejelse af vort Undervisningsvæsen. Dette er ikke nogen ny eller ukendt Vej, det er noget, der sker flere Gange hvert Aar. Det maa saa overlades Ministeren at bestemme Kommissionens Sammensætning og Medlemstal, og jeg vil haabe, at han, hvis han er til Sinds at nedsætte en saadan Kommission, vil tage tilbørligt Hensyn til de forskellige Retninger indenfor vort Skolevæsen, saa at ikke alene Folkeskolen, men ogsaa Privatskolen og den højere Skole og de andre, som er interesserede i dette Spørgsmaal, faar en Repræsentation indenfor denne Kommission. Jeg skal hermed anbefale dette Forslag til den højtærede Minister og vil haabe, at han vil tage velvilligt imod det.

Jeg skal saa til Slutning gøre et Par Bemærkninger vedrørende Ændringsforslag Nr. 310, der er stillet af et Flertal paa 9 Medlemmer, og som vi hørte det ærede Medlem for Københavns Amts 6te Valgkreds (Mads Larsen) motivere. For-